

de employé's en arbeiders bekend. Welnu, onder de hogere employé's was van '41 af een groepje tot stand gekomen dat systematisch gegevens verzamelde die een bombardement niet alleen konden motiveren maar ook vergemakkelijken. De secretaris van de directie, mr. H. P. Linthorst Homan, en de chef van de expeditie, Iman J. van den Bosch, behoorden tot dat groepje. Zij tekenden o.m. kaarten waarop de locatie van het Duitse luchtafweergeschut bij en op de fabrieksgebouwen nauwkeurig aangegeven was. Dit spionagewerk van van den Bosch werd in de herfst van '42 ontdekt; hij dook toen in Groningen onder.¹ Of de door hem en Homan verzamelde gegevens en getekende kaarten Engeland tijdig bereikt hebben, staat niet vast. Hoe dat zij, de aanval (waar natuurlijk opzettelijk een zondag voor uitgekozen was) was doeltreffend, hoewel de meeste van de 93 lichte bommenwerpers moeite hadden in formatie te blijven: van het moment af dat zij, zeer laag vliegend, de Nederlandse kust gepasseerd hadden, waren zij door Duitse jagers aangevallen. Ruim 60 ton aan bommen werd afgeworpen. Een deel daarvan trof de omgeving van de Philipsfabrieken. Het station en een deel van het centrum werden zwaar beschadigd, meer dan tweehonderd huizen kwamen er volledig in puin te liggen. Onder de burgerbevolking vielen bijna honderdvijftig doden (zeven Duitse militairen kwamen om het leven) en er waren voorts enkele honderden gewonden. Bij Philips was de schade groot. In eerste instantie leek zij zelfs onherstelbaar zodat ir. Frits Philips daags na het bombardement Hirschfeld, de secretaris-generaal van handel en nijverheid die zich naar Eindhoven begeven had, 'stralend' tegemoet kwam. 'Hij zei me', zo vertelde Hirschfeld ons later:

"Het is afgelopen!" Ik zei: "Zeg dat in hemelsnaam niet hardop! Dan sturen ze meteen al je arbeiders naar Duitsland! Je moet zeggen: wanneer ik al mijn arbeiders hier mag houden, dan draait de zaak weer in zes maanden tijd." ²

Het administratiegebouw van Philips was volledig verwoest en ook enkele gebouwen waar voorraden in opgeslagen waren, lagen in puin. De schade aan de machinehallen was geringer en van belang was vooral dat het complex waar Philips zijn eigen machines placht te bouwen, vrijwel ongedeerd was. Hirschfeld had goed gezien: na zes maanden had de productie weer min of meer het vroegere peil bereikt.

Hoe heeft men in bezet gebied op dit bombardement gereageerd? Volgens onze gegevens over het algemeen met enthousiasme alsmede met grote bewondering voor de mannen van de *Royal Air Force* die er evident op uit

¹ Homan is na het bombardement van 6 december ondergedoken. ² H. M. Hirschfeld, 4 maart 1961.